Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Cursus studiorum monasticorum, sive series sublimium disciplinarium - Cod. Ettenheim-Münster 99-110

Thelogica universa - Ettenheim-Münster 107 - Tom. I

Cartier, Gallus

[S.l.], 1745

Caput tertium

urn:nbn:de:bsz:31-111007

Visual Library

8/92

164.
113.

Caput Tertium.
De Theologis Scholasticis Jurisque Pontificii peritis eorumque auctoritate.

In nostrâ in Universam Theologiam Præfatione, eam definivimus, quòd sit Disciplina, quæ de rebus divinis ac Supernaturalibus disputat, et disserit, ut ex veritatibus à Deo revelatis, fideique Catholicæ principiis cum de ipso Deo, tùm de creaturis conclusiones, seu consecutiones elicit, quibus fidei mysteria explanet, suadeat, confirmet, ac tueatur. Ex qua definitione, quisque facilè intelliget, quænam Theologorum numerus sit, et quinam hoc nomine digni censeantur.

Porrò Theologi Scholastici sive antiqui sive recentiores vel Scripturâ et Traditione nituntur, ut suas assertiones confirment, vel solâ humanâ ratione, aut gravium, ut loquuntur, aliorum Theologorum sententiis.

Conclusio 1ma

114. In iis, quæ ad fidem vel mores pertinent, nulla debet haberi ratio Scholasticorum, qui nec Scripturâ, nec traditione, sed solâ humanâ ratione et Recentiorum auctoritate sua placita confirmant.

Pb. 1º Nec humana ratio, quæ post peccatum originale contractum facilè fallitur, nec Recentiorum sententia, quæ sæpiùs maximè temeraria est,

leges sunt, ad quas sive fidem nostram, 165.
sive mores exigere debemus, id enim solus Scriptura ac traditionis jus est. Ergò p.

Pb. 2.do Si Scholasticorum haberi deberet in his ratio, tunc liceret in moralibus sequi opinionum portenta, quæ ab Alexandro VII. Innocentiò XI. et pluribus variarum provinciarum Episcopis proscripta sunt, tanquam exitiosa, et scandalosa: ea enim opinionum portenta non ab uno tantùm, sed ab innumeris, ferè recentioribus, qui pervaò Scripturam aut Traditionem laudant, propugnata sunt. Atqui id non licet. Ergo p.

Conclusio 2.da

Plurium Scholasticorum ex iis etiam, qui placita sua ad Scriptura et Patrum normam exigere profitentur, consensus in aliquod dogma, si alii insignes, licèt numerò pauiores, dissentiant, non majoris est ponderis, quàm rationes, quibus nituntur. 115.

Pb. Scholastici non sunt à Christò, aut Ecclesiâ constituti controversiarum Judices: id nempe juris solis Episcopis populos sibi creditos docentibus divinitùs concessum est: Qui vos audit, me audit; qui vos spernit, me spernit. inquit Christus ad suos discipulos, quorum Successores sunt Episcopi. Unde cùm in Synodis expenditur aliquod dogma, Patres non multùm moventur opinionibus, quæ in Scholis hinc inde agi-

Prima Bbb
pag. 93

166. tantur, sed Scripturam tantùm et Traditionem consulunt. Igitur Scholastici habent, sunt consiliii, seu causarum patroni: quemadmodùm ergo consiliii solius consultationis, non autem decisionis vim habent, ita et Scholastici.

Conclusio 3tia

116. Unanimis Scholasticorum omnium in unum dogma consensus, Theologo suppeditat magni roboris argumentum.

Pb. 1º. Id magni roboris argumentum suppeditat, quod Ecclesia nusquam exposit, aut rejecit, sed quo potissimùm in suis de fide et moribus definitionibus adjuta est. Atqui Ecclesia nunquam exposit Scholasticorum omnium in unum dogma consensum, aut illum rejecit, quin potiùs, si probè attendamus, quingentis abhinc annis, ubi quasdam haereses condemnavit, aut de fide et moribus decreta tulit, Scholasticorum subsidiò et diligentiâ vehementer adjuta fuit, ac potissimùm in Concilio Tridentino. Ergo.

2º. Unanimis omnium Scholasticorum consensus est testimonium plusquam probabile, articulum, in quem consentiunt; esse traditum. Quod enim, ait Tertullianus*, apud multos unum invenitur, non est erratum sed traditum. Atqui quod traditum est, est infallibile. Ergo p. Unde manifestè sequitur, Doctores Scholasticos simul omnes in fide et moribus errare non posse, maximique momenti esse illorum in hujusmodi rebus consensum, eorumque ita con-

* lib. de præscript.

cordi de fide aut moribus sententia con- i.67.
tradicere, si haeresis non sit, saltem ha-
resi proximum quid esse, prout tuetur
Melchior Canus.

Quod Juris Canonici peritos spec- iij.
tat; notandum, Juris Canonici volu-
mina circa varia rerum genera versa-
ri. Primum enim Catholicam fidem
et profitentur, et explicant, ut in tit. De
Summâ Trinitate. Deindè de mori-
bus definiunt, necnon de Religione
Christianâ, quantum aut ex Evangelicâ
lege, aut naturae ratione definire liet:
ut videre est ~~in~~ in tit. De usurâ, De ju-
rejurando, De divortiis, De Simoniâ. Pra-
terea disserunt quoque de disciplinâ Eccle-
siasticâ, omnibusque Canonibus seu legi-
bus ab Ecclesiâ Statutis. His positis sit

Conclusio 4ta

In iis, quae ad Fidem pertinent, Ju- iiii.
risconsultorum autoritate non eget Theo-
logus, quin potius eorum titulorum, qui
de fide decernunt, Legisperitus à Theologo
petere debet autoritatem

Prob. Quia Pontificum et Conciliorum
definitiones circa fidem in juris Canonici vo-
luminibus contentae et congestae ex Sacris
Litteris et Christi atque Apostolorum Tra-
ditione ~~[illegible]~~ tanquam principiis sunt
collectae. Atqui hae principia, unde Pon-
tifices et Concilia suas circa fidem defini-

3
93

168. tiones derivant, propria sunt Theologicæ facultatis, ut potè ejus est cognoscere, quæ à Deo sunt revelata, quæque his vel consequentia vel repugnantia. Ergo in ejusmodi rebus Canonum Sacrorum intelligentia non à Jurisperitis, sed à Theologis est petenda.

Conclusio 5ta

119. In his quoque, quæ ad mores pertinent, quatenus, vel lex Evangelica, vel ratio Philosophica circa eos quidpiam præscribit, Jureconsultorum autoritas parùm aut certè nihil Theologo confere potest.

Prob. Sacrarum Litterarum cognitio est Theologo propria. Ergò quæcunque de moribus vel in Sacris Litteris continentur, vel ex eisdem per certam connexionem deduuntur, et confiuuntur sunt etiam ipsi propria, quæ porrò Jurisperitus ut aliena mutuatur.

Philosophia item principia habentur à Theologis, ut qui de virtutibus et vitiis, de fine humanæ vitæ, deque actionibus, quibus ad hunc finem perveniatur, longè latèque disserant, et super harum rerum jactis fundamentis morum fabricam extruant. Ergo certè quæ — de moribus ex principiis naturæ ratione constitutis præscribuntur, ea Theologus quasi jure assumit, et Jureconsultis exposita et emulcata tradit.

Atque ut exemplo agamus, quemadmodum Musicus ab Arithmetico conclusionum suarum rationem sumit, quod

hæ conclusiones à principiis Arithmeticis 119.
deriventur, ita et si quæ Dogmata de moribus Juris Pontificium vel ex Evangeliô, vel ex Philosophiâ colligit, ea sane tanquam à propriis principiis accepta Theologus agnoscet, retinéque et intelliget, et interpretabitur. Unde in summo errore et magnâ veritatis ignoratione versari videntur Jurisperiti illi, qui contendunt, in materiâ usurarum, simoniæ, et aliis ejusmodi, in quibus de peccatô mortali agitur, ad Jurisperitos potiùs, quàm ad Theologos recurrendum esse.

Conclusio 6ta 120.

In illo rerum genere, ubi scilicet de moribus et Disciplinâ Ecclesiæ Religionéque institutis per leges tantùm à Synodis vel Pontificibus statutas decernitur, ratione pœnæ Juris præfiniuntur, Jurisperitorum omnium communis consensus, concorsque sententia Theologo magnam fidem facere debet, cùm incidit quæstio super hujusmodi rebus.

Prob. Quæ Juris Canonici sunt propria, non alii melius et rectius intelligunt, quàm Juris Canonici periti. Atqui quæ Disciplinam Ecclesiasticam per leges à Pontificibus et Synodis stabilitam respectant, sunt hujus faultatis propria; Ergo ea non alii melius et rectius intelligunt, quàm hujus faultatis seu Juris Canonici periti, adeoque et ~~in iis fidem~~ circa ea ipsis fidem habeat Theologus necesse est.

4/94

170. 171. Unde si e.g. veniat in dubium, an hic aut ille homo sit irregularis, vel excommunicatus, vel interdicto, vel suspensioni obnoxius; item an Delegatus possit subdelegare, an Episcopus in his illisve possit dispensare, an Ecclesiæ Pastor rite sit electus, num Judex Ecclesiasticus causam in Judicio legitimè definierit? In his aliisque Sententiis hujus generis, Theologus insolentissimus erit, si, quod ignorat, judicaverit. Insolentior, si, posteaquam Jurisperitos consulverit, omnium auctoritati refragatus fuerit.

Igitur Juris Canonici prudentibus in his, quæ propria sunt illius facultatis, non credere, erit profectò temerarium: et in ejusmodi Canonum interpretatione Ecclesiæ Judices atque administri concordem omnium Jureconsultorum Sententiam amplecti tenentur.

Caput Quartum

122. De Ratione naturali, Philosophis, et Juris Cæsarei Consultis eorúmque auctoritate.

Circa rationem naturalem duo hic inquirimus, 1.º Utrum à Theologis consuli debeat. 2.º Quam vim et auctoritatem habeat. Sit

Conclusio Prima.

Ratio naturalis utiliter à Theologis consulitur, non tamen se habet per modum principii respectu Theologiæ.

Prob. 1.ª pars. Quod à Deo datum est homini ad comparandam veritatis